অসমীয়া সাহিত্য চয়নিকা

দ্বিতীয় ভাগ

(দশম শ্ৰেণীৰ বাবে)

বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি

মাধ্যমিক শিক্ষা বিভাগ, অসম চৰকাৰ

প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ ঃ বানপানীৰ সময়ত ল'বলগীয়া সাৱধানতা

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে ঃ

- সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰেই আটাইতকৈ বেছি সংকটত পৰে, গতিকে তেওঁলোকে পাৰ্যমানে সাৱধানতা অৱলম্বন কৰা উচিত।
- নদী বা বৈ যোৱা পানী পাৰ নহ'বা।
- চিন-চাব নোহোৱা বা বানপানী হোৱা পথেৰে খোজ নাকাঢ়িবা।
- পানীত আধা ডুবগৈ থকা ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ, বৈদ্যুতিক খুঁটা, বৈদ্যুতিক তাঁৰ আদিৰ কাষলৈ নাযাবা।
- বাঢ়নী পানীত নেখেলিবা।
- বানপানী হোৱা এলেকাত নাসাঁতুৰিবা।
- যদি তোমাৰ কোনো বন্ধু পানীত পৰে তেনেতে নিজে আগবাঢ়ি যোৱাৰ পৰিৱৰ্তে অনতিপলমে সহায়ৰ বাবে বয়োজ্যেষ্ঠ লোকক মাতিবা।
- বানপানীত ক্ষতিগ্ৰস্ত লোকক আশ্ৰয় দিবৰ বাবে আগতীয়াকৈ নিৰাপদ ঠাই বাছি থ'বা।
- প্ৰয়োজনীয় নথি-পত্ৰবোৰ পানী নসৰকা পেকেটত ভৰাই ৰাখিবা যাতে সেইবোৰ নষ্ট হৈ নাযায়।
- তলত দিয়া বস্তুবোৰ হাততে পোৱাকৈ ৰাখিবা ঃ
    - খোৱাপানী আৰু সহজে বেয়া নোহোৱা খাদ্যসামগ্ৰী যেনে— চিৰা, পিঠাগুৰি, বিস্কুত আদি।
    - এটা হুইচেল।
    - এডাল বন্তী।
    - জুই শলা আৰু মমবাতি।
    - প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ সা-সঁজুলি ঃ তুলা, পৰিষ্কাৰ কাপোৰ, বেণ্ডেজ, [illegible] ক্ৰীম, কেঁচী, অ'-আৰ-এচৰ পেকেট আদি।
    - বেটাৰী চালিত ৰেডিঅ' আৰু অতিৰিক্ত বেটাৰী।
    - এখন ছুৰী।
    - প্ৰয়োজনীয় ঔষধ ইত্যাদি।
- বানপানীৰ সময়ত বা পিছত কিছুমান বনৰীয়া জন্তু, সৰীসৃপ আদি ঘৰৰ ভিতৰত সোমাই [illegible] পাৰে। গতিকে খালি ভৰিৰে আৰু ৰক্ষা সামগ্ৰী অবিহনে তেনে স্থানলৈ নাযাবা।

অসমীয়া সাহিত্য চয়নিকা (নতুন)

দ্বিতীয় ভাগ

(দশম শ্ৰেণীৰ বাবে)

সংকলন আৰু সম্পাদনা

ড° ধ্ৰুৱণী লাহন

ড° তনয়জ্যোতি দুৱৰা

ড° লিপিমণি দত্ত

শ্ৰীপ্ৰাঞ্জল তালুকদাৰ

শ্ৰীৰাজীৱ শৰ্মা

শ্ৰীজয়ন্ত মাধৱ বৰা

শ্ৰীৰঞ্জুমণি মহন্ত

পুনৰীক্ষণ

ড° দীপ্তি ফুকন পাটগিৰি

অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন

নিগম লিমিটেড, গুৱাহাটী

AXOMIA SAHITYA CHAYANIKA (Natun) : A textbook in Assamese MIL for Class-X, prepared and approved by the Board of Secondary Education, Assam and published by the Assam State Textbook Production and Publication Corporation Limited, Guwahati-1

FREE TEXTBOOK

All rights reserved : No reproduction in any form of this book, in whole or in part (except for brief quotation in critical articles or reviews), may be made without written authorization from the publisher

© : The Assam State Textbook Production and Publication Corporation Limited, Guwahati

প্ৰথম প্ৰকাশঃ নৱেম্বৰ, ২০১৮
দ্বিতীয় সংস্কৰণ ঃ নৱেম্বৰ, ২০১৯

প্ৰকাশক ঃ অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগম লিমিটেড

ছপাশাল ঃ অৰুণোদয় প্ৰেছ
শিলপুখুৰী, গুৱাহাটী-৩

সিদ্ধাৰ্থ ভট্টাচাৰ্য্য
Siddhartha Bhattacharya, M.A., LL.B.
Cabinet Minister
Department of Education,
Guwahati Development Department,
Department of Law and Justice
Government of Assam

Block-D, 4th Floor,
Assam Secretariat,
Dispur, Guwahati-781006
Assam

শুভেচ্ছাবাণী..

শিক্ষা— মানৱ সভ্যতাৰ মেৰুদণ্ড; সমাজ এখনৰ অগ্ৰগতিৰ মূল চালিকা শক্তি। সেয়ে নতুন প্ৰজন্মক সঠিক শিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰি তোলাটো অগ্ৰজ সকলৰ দায়িত্ব। চৰকাৰৰো এই ক্ষেত্ৰত বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে। শিক্ষানুষ্ঠানত শিক্ষা গ্ৰহণৰ প্ৰধান আহিলা হ'ল পাঠ্যপুথি। এখোন ভাল পাঠ্যপুথিয়ে ছাত্ৰ জীৱনৰ জ্ঞানৰ উৎস দিশবোৰ পূৰণ কৰে। যি জ্ঞানে তেওঁলোকক ভৱিষ্যতে সুনাগৰিক হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ পথ প্ৰশস্ত কৰে। আৰ্থিকভাৱে স্বচ্ছলৰ লগতে আৰ্থিকভাৱে অনগ্ৰসৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও যাতে পাঠ্যপুথিৰ অভাৱত শিক্ষা গ্ৰহণত বাধা নাপায় তাৰ বাবে অসম চৰকাৰ দায়িত্বশীল।

এই সকলো দিশ চালি-জাৰি চাই আমাৰ চৰকাৰে বিগত বৰ্ষসমূহত চৰকাৰী, প্ৰাদেশীকৃত আৰু চৰকাৰী সাহায্যপ্ৰাপ্ত বিদ্যালয়সমূহৰ 'ক' শ্ৰেণীৰ পৰা উচ্চ মাধ্যমিক পৰ্যায়ক অন্তৰ্ভুক্ত কৰি 'দশম' শ্ৰেণীলৈকে সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি প্ৰদান কৰি আহিছে। আমাৰ চৰকাৰে উচ্চতৰ মাধ্যমিক একাদশ আৰু দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুবিধাৰ্থে আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাক উন্নত কৰিবলৈ এই বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি যোগানৰ আঁচনিখন প্ৰসাৰৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। সেই উদ্দেশ্যে ২০১৮-১৯ শিক্ষাবৰ্ষৰ পৰা একাদশ আৰু দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ কলা, বিজ্ঞান, বাণিজ্য আৰু বৃত্তিগত শাখাৰ চৰকাৰী, প্ৰাদেশীকৃত আৰু চৰকাৰী সাহায্যপ্ৰাপ্ত বিদ্যালয় মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আমাৰ চৰকাৰে মূল পাঁচটা বিষয়ৰ পাঠ্যপুথি বিনামূলীয়াকৈ যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা হাতত লৈছে। স্নাতক (কলা, বিজ্ঞান, বাণিজ্য) শ্ৰেণী পৰ্যন্ত চৰকাৰে বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি প্ৰদানৰো সিদ্ধান্ত লৈছে।

গুণগত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ আৰু শিক্ষাৰ্থীৰ শৈক্ষিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে বৰ্তমানৰ চৰকাৰে অহৰ্নিশে প্ৰচেষ্টা চলাই আহিছে। দৰিদ্ৰতা যাতে উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ পথত বাধাৰ প্ৰাচীৰ স্বৰূপ হ'ব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ইতিমধ্যে বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি যোগানৰ উপৰি চৰকাৰে বছৰি কম উপাৰ্জনৰ আৰ্থিকভাৱে পিছপৰা পৰিয়ালৰ শিক্ষাৰ্থীক হাইস্কুল শিক্ষান্ত আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰীক্ষাৰ মাচুল ৰেহাই দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। মাধ্যমিক স্তৰতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নামভৰ্তিৰ মাচুল ৰেহাই দিয়াৰ বাবে চৰকাৰে ব্যৱস্থা লৈছে। ইতিমধ্যে উচ্চতৰ মাধ্যমিক আৰু স্নাতক শ্ৰেণীত নামভৰ্তি কৰা দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাচুল ৰেহাইৰ আঁচনি বৰ্তমানৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৰূপায়ণ কৰিছে। পৰৱৰ্তী সময়ত স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণীত নামভৰ্তি কৰিব বিচৰা দুখীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে এই আঁচনি চৰকাৰে সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰো পৰিকল্পনা কৰিছে। ইয়ে ভৱিষ্যতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে নিশ্চয়কৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিব। শিক্ষাক্ষেত্ৰত ইতিবাচক দিশেৰে আগুৱাই নিবলৈ ৰাজ্যখনৰ প্ৰাথমিক স্তৰৰ শিক্ষাৰ প্ৰকৃত মূল্যায়ন কৰাৰ উদ্দেশ্যে তথা এক স্পষ্ট আৰু সঠিক দিশ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ৰাজ্য চৰকাৰে ইতিমধ্যে গুণোৎসৱৰ দৰে কাৰ্যসূচীও গ্ৰহণ কৰিছে আৰু যথেষ্ট ফলপ্ৰসূও হৈছে।

শিক্ষাৰ অন্যান্য উপাদানসমূহতকৈ মূলতঃ শিক্ষাৰ্থী-কেন্দ্ৰিক শিক্ষা ব্যৱস্থাত আমি বিশ্বাসী। সেয়ে আমাৰ এই সমূহ আঁচনিৰ সফল ৰূপায়ণৰ দ্বাৰা শিক্ষাৰ্থীসকলে নিৰলস সাধনাৰে জ্ঞান আহৰণৰ যজ্ঞত আত্মনিয়োগ কৰি বাঞ্চিত সফলতাৰে নিজকে গঢ়ি তুলিব বুলি দৃঢ় আশা ৰাখিছোঁ। শিক্ষাৰ্থীসকলক বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি যোগানৰ এই মহান কাৰ্য সম্পাদনৰ বাবে মই অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ, অসম মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদ, ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ তথা সংশ্লিষ্ট বিভাগসমূহ আৰু অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগমৰ প্ৰতি শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিছোঁ আৰু সৰ্বত্ৰ সফলতা কামনা কৰিছোঁ।

(সিদ্ধাৰ্থ ভট্টাচাৰ্য)

আগকথা

অসম মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰদ্বাৰা ২০১৯ শৈক্ষিকবৰ্ষৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ পাঠ্যক্ৰমৰ আধাৰত দশম শ্ৰেণীৰ অসমীয়া প্ৰথম ভাষা হিচাপে লোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ উপযোগী হোৱাকৈ '**অসমীয়া সাহিত্য চয়নিকা**' নামৰ পাঠ্যপুথিখন প্ৰণয়ন কৰি উলিওৱা হৈছিল। এই সংস্কৰণত পূৰ্বৰ 'মুক্তিমঙ্গল ভটিমা' আৰু 'ৰামসিংহৰ অসম আক্ৰমণ' — এই পাঠ দুটিৰ ঠাইত অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ 'ধৰ ঝাড়ু ধৰ ভাই' আৰু হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীৰ 'প্ৰাচীন ভাৰতীয় শিক্ষা' শীৰ্ষক পাঠ দুটি সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। প্ৰতিটো পাঠৰ শেষত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ চিন্তাধাৰাৰ উৎকৰ্ষ সাধন হ'ব পৰাকৈ 'ভাব-বিষয়ক' আৰু 'ভাষা-বিষয়ক' শীৰ্ষক প্ৰশ্ন কিছুমান সংলগ্ন কৰি দিয়া হৈছে। আশা কৰা হৈছে ইয়াৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল যথেষ্ট উপকৃত হ'ব।

পাঠ্যপুথিখনৰ পাণ্ডুলিপি কেইগৰাকীমান অভিজ্ঞ ব্যক্তিৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। তেখেতসকলে নিষ্ঠাসহকাৰে দায়িত্ব পালন কৰি পাণ্ডুলিপিটো প্ৰস্তুত কৰা বাবে পৰিষদৰ তৰফৰ পৰা আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

পাঠ্যপুথিখনত অনিচ্ছাকৃতভাৱে যদি কোনো ভুল-ত্ৰুটী ৰৈ গৈছে তাক সংশোধনৰ বাবে গঠনমূলক পৰামৰ্শসহ আঙুলিয়াই দিলে আমি সাদৰে গ্ৰহণ কৰিম। sebatxbsuggest@gmail.com এই মেইলযোগে যিকোনো গঠনমূলক পৰামৰ্শ আমালৈ পঠাব পাৰিব।

বামুণীমৈদাম, গুৱাহাটী

সুৰঞ্জনা সেনাপতি , এ. চি. এচ.
সচিব,
অসম মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদ
গুৱাহাটী-২১

সূচীপত্ৰ

ক্ৰ.নং.	পাঠ	লিখকৰ নাম	পৃষ্ঠা
	Group-A : (বাধ্যতামূলক)		
	পদ্যাংশ		
১.	বৰগীত	শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱ	১ — ৪
২.	জিকিৰ	আজান ফকিৰ	৫ — ৮
৩.	প্ৰশস্তি	ৰঘুনাথ চৌধাৰী	৯ — ১২
৪.	মই অসমীয়া	চৈয়দ আব্দুল মালিক	১৩—২১
৫.	দৃশ্যান্তৰ	হৰেকৃষ্ণ ডেকা	২২—২৫
	গদ্যাংশ		
৬.	ছাত্ৰ-জীৱন আৰু সমাজ সেৱা	ডিম্বেশ্বৰ নেওগ	২৬—৩১
৭.	ভাৰতীয় সংস্কৃতি	হেম বৰুৱা	৩২—৪২
৮.	অসমৰ জনগোষ্ঠীৰ গাঁথনি আৰু সংস্কৃতি	আব্দুছ ছাত্তাৰ	৪৩—৫০
৯.	ইণ্টাৰনেটৰ তিতা-মিঠা	ড° প্ৰণয়ী দত্ত	৫১—৫৮
১০.	অৰুণিমা সিন্হা	জয়শ্ৰী গোস্বামী মহন্ত	৫৯—৬৬
১১.	অৰণ্যযাত্ৰা	অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰী	৬৭—৮০
১২.	পাৰস্যত এভুমুকি	ৰথীন্দ্ৰনাথ গোস্বামী	৮১—৯৫
	Group-B : (বৈকল্পিক)		
	পদ্যাংশ		
১৩.	কানাইৰ চাতুৰী	শ্ৰীধৰ কন্দলী	৯৬ —১০৪
১৪.	ধৰ ঝাড়ু ধৰ ভাই	অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰী	১০৫—১০৮
	গদ্যাংশ		
১৫.	বিষাদ যোগ	শ্ৰীভট্টদেৱ	১০৯—১১৩
১৬.	প্ৰাচীন ভাৰতীয় শিক্ষা	হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী	১১৪—১১৮

বৰগীত

ৰাগঃ বসন্ত

শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱ

ধ্ৰুং।। হৰি হেৰবে বাপ পশিলো শৰণে।
নেৰিবা বান্ধৱ মোক জীৱনে মৰণে।।
পদ।। সনক সনন্দ যোগী যাহাকু ধিয়ায়।
সকল নিগমে যাক বিচাৰি নপায়।।
সহস্ৰ বয়নে যাৰ নপাৱন্ত সীমা।
অধমে জানিলো কেনে তোমাৰ মহিমা।।
আতুৰ ভৈলোহো হৰি বিষয় বিকলে।
কৰিয়ো উদ্ধাৰ মোক চৰণ কমলে।।
তোমাৰ চৰণ দুই মোৰ মহা ধন।
ভকত জনেৰ নিজ তুমিসে জীৱন।।
কৃপাৰ সাগৰ কৃপা কৰা এক বাৰ।
কাতৰ কৰিয়া ভৈলো শৰণ তোমাৰ।।
কৃপা কৰা নাৰায়ণ ছোড় মোহ পাশ।
কহয় মাধৱ হৰি দাসকু দাস।।

বৰগীত

ৰাগঃ বসন্ত

ধ্রুং।। হৰি হেৰেৰে বাপ পশিলো শৰণে।
নেৰিবা বান্ধৱ মোক জীৱনে মৰণে।।
পদ।। সনক সনন্দ যোগী যাহাকু ধিয়ায়।
সকল নিগমে যাক বিচাৰি নপায়।।
সহস্ৰ বয়নে যাৰ নপাৱন্ত সীমা।
অধমে জানিবো কেনে তোমাৰ মহিমা।।
আতুৰ ভৈলোহো হৰি বিষয় বিকলে।
কৰিয়ো উদ্ধাৰ মোক চৰণ কমলে।।
তোমাৰ চৰণ দুই মোৰ মহা ধন।
ভকত জনেৰ নিজ তুমিসে জীৱন।।
কৃপাৰ সাগৰ কৃপা কৰা এক বাৰ।
কাতৰ কৰিয়া লৈলো শৰণ তোমাৰ।।
কৃপা কৰা নাৰায়ণ ছোড় মোহ পাশ।
কহয় মাধৱ হৰি দাসকু দাস।।

বৰগীত

ৰাগঃ বসন্ত

ধ্ৰুং।।　হৰি হেৰবে বাপ পশিলো শৰণে।
নেৰিবা বান্ধৱ মোক জীৱনে মৰণে।।

পদ।।　সনক সনন্দ যোগী যাহাকু ধিয়ায়।
সকল নিগমে যাক বিচাৰি নপায়।।
সহস্ৰ বয়নে যাৰ নপাৱন্ত সীমা।
অধমে জানিবো কেনে তোমাৰ মহিমা।।
আতুৰ ভৈলোহো হৰি বিষয় বিকলে।
কৰিয়ো উদ্ধাৰ মোক চৰণ কমলে।।
তোমাৰ চৰণ দুই মোৰ মহা ধন।
ভকত জনেৰ নিজ তুমিসে জীৱন।।
কৃপাৰ সাগৰ কৃপা কৰা এক বাৰ।
কাতৰ কৰিয়া লৈলো শৰণ তোমাৰ।।
কৃপা কৰা নাৰায়ণ ছোড় মোহ পাশ।
কহয় মাধৱ হৰি দাসকু দাস।।

কবি-পৰিচয় ঃ

শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱ ঃ নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ অন্যতম প্ৰচাৰক শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱৰ লক্ষীমপুৰ জিলাৰ নাৰায়ণপুৰৰ লেটেকুপুখুৰীত ১৪৮৯ চনত জন্ম হয়। তেওঁৰ পিতৃ গোবিন্দগিৰী ভূঞা আৰু মাতৃ মনোৰমা। শংকৰদেৱৰ প্ৰিয় শিষ্য মাধৱদেৱে গুৰুৰ পদাংককে অনুসৰণ কৰি বাৰাদি, গণককুছি, সুন্দৰীদিয়া, ভেলাডাংগা আদিত ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিছিল। ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ লগতে সাহিত্য-সংস্কৃতিৰো পূজাৰী এইজনা মহান গুৰুৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ কীৰ্তিস্তম্ভ হ'ল 'নামঘোষা'। এহেজাৰটা ঘোষা থকা বাবে এইখনক হেজাৰী ঘোষা বুলিও কোৱা হয়। তেওঁৰ আন আন ৰচনাসমূহ হ'ল—

আখ্যানমূলক ৰচনা—ৰাজসূয় কাব্য, আদিকাণ্ড ৰামায়ণ।

তত্ত্বমূলক ৰচনা—জন্মৰহস্য, ভক্তি-ৰত্নাৱলী, নামমালিকা।

নাট —অৰ্জুন-ভঞ্জন বা দধিমথন।

ঝুমুৰা— চোৰধৰা, পিম্পৰা-গুচোৱা, ভূমি-লেটোৱা, ভোজনবিহাৰ

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত বৈষ্ণৱ ধৰ্মক সাধাৰণ মানুহৰ অধিক কাষ চপাই নিয়াৰ অৰ্থে মাধৱদেৱে তেওঁৰ ৰচনাৰাজিত ঘৰুৱা ভাব-ভাষা ব্যৱহাৰ কৰি তাৰ জৰিয়তে জনসাধাৰণক বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ তত্ত্বসমূহ সহজে বুজি পোৱাত সহায় কৰিছিল। এই গীতটি মাধৱদেৱৰ দাস্য ভক্তিৰ উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন।

মাধৱদেৱৰ সাহিত্যৰ সৌন্দৰ্য উপলব্ধি কৰাত পাঠটোৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সহায় কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

পাঠবোধ ঃ

হৰিৰ মহিমা অপাৰ। যোগসিদ্ধ পুৰুষেও তেওঁক ধ্যান কৰে। নিগম শাস্ত্ৰই তেওঁক বিচাৰি নাপায় আৰু তেওঁৰ মহিমাৰ কথা কৈও শেষ কৰিব নোৱাৰি। এনেহেন পৰম মহিমাময় হৰিক উপলব্ধি কৰাটো সাধাৰণ মানুহৰ বাবে তেনেই অসম্ভৱ। বিষয় বিকলত আতুৰ হৈ কষ্ট পোৱা মানুহে তেওঁৰ চৰণকমলত আশ্ৰয় লৈ সেই কষ্টৰ পৰা মুক্তি পাব পাৰে। হৰিৰ চৰণযুগল হ'ল পৰম ধন আৰু ভকতৰ বাবে হৰিয়েই হ'ল জীৱন স্বৰূপ। হৰিৰ কৃপা লাভ কৰিব পাৰিলে মানুহে মোহ পাশৰ পৰা মুক্তিলাভ কৰিব পাৰে।

শব্দাৰ্থ আৰু টোকা ঃ

ছোড়	ঃ	ছিঙি দিয়া
ধিয়ায়	ঃ	ধ্যান কৰে
নিগম	ঃ	নিগম শাস্ত্ৰ

বিষয় বিকলে	ঃ	সাংসাৰিক দুখ, বিষয়-বাসনাত কাতৰ
মোহ পাশ	ঃ	মায়াৰ বন্ধন
যাহাকু	ঃ	যিজনক

বৰগীত ঃ

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱ বিৰচিত এক নিৰ্দিষ্টসংখ্যক গীতক বৰগীত আখ্যা দিয়া হয়। উচ্চ মানবিশিষ্ট সাৱলীল ভাষাৰ স্তুতিমূলক তথা উপদেশপূৰ্ণ বৰগীতসমূহ শাস্ত্ৰীয় ৰাগযুক্ত আৰু আধ্যাত্মিক ভাৱ-গধুৰ। শংকৰদেৱে 'বাৰকুৰি গীত' ৰচিছিল যদিও বৰ্তমান 'একুৰি চৈধ্যটা' পোৱা গৈছে। মাধৱদেৱৰ ভণিতা থকা মুঠ ১৫৭-টা বৰগীত পোৱা যায়। ইয়াৰ উপৰি ভাৱ আৰু ভাষালৈ লক্ষ্য কৰি মাধৱদেৱে ৰচনা কৰা মুঠ বৰগীতৰ সংখ্যা ১৯১-টা বা ন-কুৰি এঘাৰটা বুলি পণ্ডিতসকলে অনুমান কৰিছে।

বৰগীতৰ লক্ষণ ঃ

১। বৰগীতসমূহ শাস্ত্ৰীয় ৰাগ-তালযুক্ত গীত।
২। বৰগীতৰ ভাষা ব্ৰজাৱলী।
৩। বৰগীতসমূহ ভক্তিমূলক তথা ঈশ্বৰৰ মাহাত্ম্য প্ৰকাশক।
৪। শংকৰ-মাধৱে লিখা গীতসমূহকহে বৰগীত বোলা হয়। নামধৰ্ম প্ৰচাৰৰ উদ্দেশ্যে বৰগীতসমূহ ৰচিত।
৫। বৰগীতসমূহ মূলতঃ ভক্তিৰস প্ৰধান যদিও তাত দাস্য, শান্ত, বাৎসল্য আদি ৰসৰো সমাৱেশ ঘটিছে।
৬। মাধৱদেৱৰ বৰগীতসমূহ ঘাইকৈ শিশুকৃষ্ণৰ লীলা বিষয়ক। অসমীয়া সমাজৰ ঘৰুৱা পৰিৱেশৰ চিত্ৰ একোখনি ইয়াত চিত্ৰিত হৈছে।

ব্ৰজাৱলী ভাষা ঃ

ব্ৰজাৱলী ভাষা এক প্ৰকাৰ কৃত্ৰিম সাহিত্যিক ভাষা। শংকৰদেৱৰ সময়ত অসম, বঙ্গ আৰু উৰিষ্যাত এটা কৃত্ৰিম ভাষাৰ মাধ্যমত ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলা বিষয়ক গীত-পদৰ সৃষ্টি হৈছিল। এই সাহিত্যিক ভাষাক ব্ৰজবুলি, ব্ৰজবোল আৰু অসমীয়াত ব্ৰজাৱলী ভাষা বোলা হয়। পশ্চিমা হিন্দীৰ অপভ্ৰংশ ব্ৰজভাষাৰ লগত ইয়াৰ কোনো সম্পৰ্ক নাই। ব্ৰজাৱলী ভাষাৰ মূল ভেটি মৈথিলী। তাৰ লগত ভোজপুৰী, নেৱাৰী, আৰু কামৰূপীয়া অঞ্চলৰ আন ভাষাৰ সংমিশ্ৰণেৰে ই ঠাই বিশেষে একোটা স্বতন্ত্ৰ ৰূপ লাভ কৰে। ব্ৰজাৱলী ভাষাটো এহাতে শক্তিশালী আৰু স্বৰধ্বনিৰ অধিক প্ৰয়োগৰ বাবে শ্ৰুতিমধুৰ।

প্ৰশ্নাৱলী

ভাৱ-বিষয়ক ঃ

১। চমুকৈ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া ঃ

(ক) "......নেৰিবা বান্ধৱ মোক জীৱনে মৰণে।"

—কবিয়ে জীৱনে মৰণে নেৰিবৰ বাবে কাক অনুৰোধ কৰিছে?

(খ) 'সনক সনন্দ যোগী যাহাকু ধিয়ায়।'
—সনক, সনন্দ আদি যোগীসকলে কাক ধ্যান কৰে বুলি কৈছে?
(গ) কবি কিহত আতুৰ হোৱা বুলি কৈছে?
(ঘ) বৰগীতটি কোনে ৰচনা কৰা?
(ঙ) বৰগীতটি কি ৰাগত বন্ধা আছে?
(চ) কবিয়ে 'বান্ধৱ' বুলি কাক সম্বোধন কৰিছে?
(ছ) 'মোহ-পাশ' মানে কি?

২। বৰগীতটিৰ মূলভাৱ লিখা।
৩। বৰগীতটিৰ ৰচকৰ চমু পৰিচয় দিয়া।
৪। ব্যাখ্যা কৰা ঃ
(ক) সহস্ৰ বয়নে যাৰ নপাৰন্ত সীমা।
অধমে জানিবো কেনে তোমাৰ মহিমা।
(খ) আতুৰ ভৈলোহো হৰি বিষয় বিকলে।
কবিয়ো উদ্ধাৰ মোক চৰণ কমলে।
(গ) তোমাৰ চৰণ দুই মোৰ মহা ধন।
ভকত জনেৰ নিজ তুমিসে জীৱন।
৫। 'সনক সনন্দ যোগী যাহাকু ধিয়ায়
সকল নিগমে যাক বিচাৰি নপায়।'
—তাৎপৰ্য বিচাৰ কৰা।
৬। বৰগীতৰ চাৰিটা লক্ষণৰ বিষয়ে লিখা।

ভাষা-বিষয়ক ঃ

১। তলত দিয়া শব্দকেইটাৰ আধুনিক ৰূপ লিখা ঃ
নপাৰন্ত, কেনে, ভৈলোহো, তুমিসে, জনেৰ, কহয়।
২। ব্ৰজাৱলী ভাষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

● ● ●